

**คำแนะนำกรมอนามัยด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม
สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เรื่อง การป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ในโรงเรียน ศูนย์เด็กเล็ก และชุมชน**

เตือนภัยสุขภาพประเด็นโรคไข้เลือดออกในโรงเรียน ศูนย์เด็กเล็ก และชุมชน

การรายงานสถานการณ์โรคไข้เลือดออกของกรมควบคุมโรค ณ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ พบว่ามีจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก จำนวน ๓๕,๑๕๐ ราย เสียชีวิต จำนวน ๔๐ ราย คิดเป็นอัตราป่วย ๕๔.๘๖ ต่อแสนประชากร และอัตราป่วยตายร้อยละ ๐.๑๑ และพบจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้น ๓.๓ เท่าเมื่อเปรียบเทียบกับจากช่วงเวลาเดียวกันในปี ๒๕๕๕ ซึ่งผู้ป่วยตายส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๐ เป็นเด็กอายุระหว่าง ๐ - ๑๔ ปี และการคาดการณ์จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคไข้เลือดทั้งหมดในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ อยู่ที่ ๑๒๐,๐๐๐ - ๑๕๐,๐๐๐ ราย และจะมีจำนวนผู้เสียชีวิตมากถึง ๑๔๐ - ๒๐๐ ราย

แนวทางการดำเนินงาน

๑. ควรมีการคัดกรองหรือวัดไข้เด็กนักเรียนและเด็กเล็ก หากพบว่าเด็กนักเรียนหรือเด็กเล็กมีไข้ร่วมกับไอหรือเจ็บคอให้สวมหน้ากากอนามัย แต่หากมีเพียงอาการไข้อย่างเดียวให้สงสัยอาจจะเป็นไข้เลือดออก ควรแนะนำให้ทายากันยุงเพื่อลดการแพร่เชื้อจากผู้ป่วยไปสู่ยุงและยุงไปกัดเด็กคนอื่น และให้นักเรียนแกนนำสุขภาพแจ้งการป่วยของเพื่อนนักเรียน ควรมีการเฝ้าระวังนักเรียนที่มีไข้หากสงสัยเป็นโรคไข้เลือดออกแนะนำให้ไปพบแพทย์

๒. หากพบว่ามีเด็กนักเรียน/เด็กเล็ก/บุคลากรของโรงเรียนหรือศูนย์เด็กเล็กป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเร่งทำลายตัวแมลงลายบริเวณโดยรอบระยะ ๑๐๐ เมตร พร้อมทั้งรณรงค์ให้นักเรียนและประชาชนทุกครัวเรือนจัดเก็บเศษภาชนะรอบชุมชน เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายต่อไป

๓. ควรมีการป้องกันไม่ให้ยุงกัดเด็กเล็กในช่วงเวลาตอนกลางวันตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ของกรมอนามัย เช่น การติดมุ้งลวดในอาคารนอน การดูแลรักษามุ้งลวดให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ เป็นต้น

๔. ควรมีการกำจัดขยะ/ภาชนะเหลือใช้ที่จะกลายเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เช่น กระป๋อง ยางรถยนต์ ถังโฟม ฯลฯ

๕. รณรงค์ให้นักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีกิจกรรมการทำความสะอาดภาชนะที่จะใช้บรรจุน้ำ เช่น แท็งก์เก็บน้ำใช้ แจกันพุ่มต่าง ซึ่งอาจมีไขว้น้ำยุงลายเกาะอยู่ โดยเฉพาะที่กักเก็บน้ำสำหรับรดในท้องสนามโรงเรียน เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

๖. ขณะเปิดภาคเรียนขอความร่วมมือให้นักเรียนแกนนำสุขภาพ รณรงค์ควบคุมลูกน้ำยุงลายเป็นประจำสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง โดยเฉพาะสัปดาห์ที่มีฝนตก ควรกำจัดขยะและภาชนะเหลือใช้ที่จะกลายเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายภายใน ๗ วัน

๗. ควรปลูกตะไคร้หอมในโรงเรียน เพื่อใช้สำหรับป้องกันยุง

๘. จัดกิจกรรม Big Cleaning Day ในโรงเรียน ศูนย์เด็กเล็ก และชุมชน เพื่อให้ความรู้และฝึกปฏิบัติด้านการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย อย่างน้อยภาคเรียนละ ๒ ครั้ง

๙. ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดให้แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายเป็นเหตุรำคาญ และแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุขเพิ่มเติม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔ กรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพบแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในที่หรือทางสาธารณะ สามารถดำเนินการได้ทันที หากทราบว่าแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายนั้นเกิดจากการกระทำของบุคคลใดให้ออกคำสั่งให้แก้ไขเหตุรำคาญตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ สั่งให้บุคคลดังกล่าวปรับปรุงแก้ไขตามระยะเวลาที่กำหนด ถ้าไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถดำเนินการลงโทษตามบทบัญญัติมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่หากไม่พบผู้ก่อเหตุรำคาญให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์นั้นได้ เช่น การถม ระบายน้ำ ทิ้ง คว่ำ หรือใส่สารเคมีกำจัดลูกน้ำแล้วแต่กรณีที่เหมาะสม ส่วนกรณีที่เป็นอาคารกรกร้างว่างเปล่าหรือก่อสร้างไม่เสร็จ โดยไม่ปรากฏเจ้าของชัดเจนและเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายให้ราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายนั้นได้ตามแนวทางการปฏิบัติ เรื่อง การควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข และแนวทางการยกร่างข้อกำหนดของท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยการควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

.....

ข้อมูล ณ วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๖
สำนักส่งเสริมสุขภาพ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม และศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข